

PODSTAWOWA SKŁADKA CZŁONKOWSKA

Prelekcja dla kadry Hufca ZHP
“Błękitne Niebo” w Rydułtowach

Anna Zawadzka
Hufiec ZHP “Błękitne Niebo”
w Rydułtowach

07/12/2025

SPIIS TREŚCI

- 1 Wykładnia prawna
- 2 Podstawowa składka członkowska ZHP - Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP
- 3 Konsekwencje nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej w terminie

Wykładnia prawna - prawo powszechnie obowiązujące

USTAWA z dnia 7 kwietnia 1989 r. **Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. 1989 nr 20 poz.104)**

Rozdział 1 [PRZEPISY OGÓLNE]

Art. 2. 1. Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych.

Art. 8. 1. Stowarzyszenie podlega obowiązkowi wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego, o ile przepis ustawy nie stanowi inaczej.

Związek Harcerstwa Polskiego - Chorągiew Śląska jest zarejestrowana w Sądzie Rejonowym w Katowicach, Wydział Gospodarczy KRS pod numerem **0000273051**

Wykładnia prawna - prawo powszechnie obowiązujące

USTAWA z dnia 7 kwietnia 1989 r. **Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. 1989 nr 20 poz.104)**

Rozdział 4 [MAJĄTEK STOWARZYSZENIA]

Art. 33 1. Majątek stowarzyszenia powstaje ze składek członkowskich, darowizn, spadków, zapisów, dochodów z własnej działalności, dochodów z majątku stowarzyszenia oraz z ofiarności publicznej.

2. Stowarzyszenie, z zachowaniem obowiązujących przepisów, może przyjmować darowizny, spadki i zapisy oraz korzystać z ofiarności publicznej.

Art. 34. Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą, według ogólnych zasad określonych w odrębnych przepisach. Dochód z działalności gospodarczej stowarzyszenia służy realizacji celów statutowych i nie może być przeznaczony do podziału między jego członków.

Wykładnia prawna - prawo powszechnie obowiązujące

STOWARZYSZENIE NIE MOŻE ISTNIEĆ BEZ POBIERANIA SKŁADEK CZŁONKOWSKICH

Wykładnia prawna - wewnętrzne przepisy ZHP

AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCE

Najważniejsze regulacje dotyczące podstawowej składki członkowskiej ZHP znajdują się w:

- **Statucie ZHP** (§1, §2, §14, **§20, §24, §43**, §45, §74, **§78**)
- Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr **40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r.** w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP
- Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr **57/XLII z dnia 26 października 2025 r.** w sprawie określenia wysokości podstawowej składki członkowskiej na rok 2026

Podstawowa składka członkowska ZHP - informacje ogólne

PODSTAWOWA SKŁADKA CZŁONKOWSKA ZHP

Składka jest cykliczną opłatą, którą członkowie organizacji NGO* (stowarzyszeń), regularnie wnoszą na rzecz swojej jednostki, pokrywając koszty działania, ubezpieczenia, sprzętu, szkoleń itp.

Podstawowa składka członkowska ZHP to **dobrowolną** wpłatą pieniężną, świadczoną regularnie przez członków ZHP w wysokości i terminach określonych przez Radę Naczelną ZHP.

Dobrowolność składki jest bezpośrednio związana z dobrowolnością przynależności do ZHP, ale w chwili złożenia **deklaracji członkowskiej**, czyli wyrażenia woli wstąpienia do ZHP staje się ona **obowiązkowa**. Rodzic/pełnoletni członek ZHP podpisując zgodę na przynależność do ZHP przyjmuje statutowe obowiązki ZHP oraz inne zasady obowiązujące w organizacji.

*Non-Governmental Organization - organizacja pozarządowa

** OPP - organizacja pożytku publicznego

Podstawowa składka członkowska ZHP - podział PSCZ

PODZIAŁ PODSTAWOWEJ SKŁADKI CZŁONKOWSKIEJ

Podstawowa składka członkowska składa się z 4 części:

- a) część dla **podstawowej jednostki organizacyjnej** - pozostaje w hufcu na potrzeby drużyny/gromady
- b) część **hufcowa** - pozostaje w hufcu na pokrycie kosztów działalności hufca
- c) część **chorągwna** - **odprowadzana** do **Chorągwi** do której przynależy hufiec
- d) część **centralna** - **odprowadzana** przez odpowiednią Chorągiew do **Głównej Kwatery ZHP**

Podstawowa składka członkowska ZHP - przeznaczenie PSCZ (m.in)

PRZEZNACZENIE PODSTAWOWEJ SKŁADKI CZŁONKOWSKIEJ

Część należna **PJO**:

- zakup materiałów programowych
- drobnica mundurowa - krzyże, llijki, naramienniki, chusty itp

Część należna **HUFcowi**:

- prowadzenie bieżącej działalności hufca
- utrzymanie harcówek i innych nieruchomości
- wsparcie metodyczne i programowe kadry hufca
- kształcenie kadry instruktorskiej
- ubezpieczenie NNW członków

Część należna **Chorągwi**:

- prowadzenie bieżącej działalności chorągwi
- szkolenie kadry
- obsługę księgową
- ubezpieczenie NNW członków
- nadzór prawny i merytoryczny nad hufcami

Część należna **Główniej Kwaterze**:

- składki członkowskie w międzynarodowych organizacjach skautowych
- ubezpieczenie OC dla wszystkich członków ZHP
- tworzenie kapitału żelaznego

*PJO - Podstawowa Jednostka Organizacyjna

Podstawowa składka członkowska ZHP - zasady i tryb ustalania wysokości składki

ZASADY I TRYB USTALANIA WYSOKOŚCI SKŁADKI

Wysokość podstawowej składki członkowskiej ustala się **corocznie** przez Radę Naczelną ZHP. Określona jest kwotą **kwartalną**, dostosowując jej wysokość do zmieniającej się sytuacji gospodarczej kraju (np. postępująca inflacja i wzrost kosztów utrzymania stowarzyszeń). Określana jest przez RN:

- a) centralnej części składki - na wniosek (w formie uchwały) Głównej Kwatery ZHP
- b) chorągwianej części składki - na wniosek (w formie uchwały) odpowiedniej Rady Chorągwi (!w kwocie nie wyższej niż 2% minimalnego wynagrodzenia!)

Podstawowa składka członkowska ZHP - rok 2026

! WYSOKOŚĆ PSCZ NA ROK 2026 !

chorągiew	część podstawowej składki członkowskiej					RAZEM
	chorągwiwana				centralna*	
	podstawowa jednostka organizacyjna	hufiec	chorągiew	razem		
Wielkopolska	9,30 zł	13,20 zł	22,00 zł	44,50 zł	16,50 zł	61,00 zł
Śląska	17,50 zł	17,00 zł	39,00 zł	73,50 zł	16,50 zł	90,00 zł
Krakowska	21,50 zł	23,00 zł	39,00 zł	83,50 zł	16,50 zł	100,00 zł

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 57/XLII z dnia 26 października 2025 r. w sprawie określania wysokości podstawowej składki członkowskiej na rok 2026

Podstawowa składka członkowska ZHP - zwolnienie z opłacania

Z obowiązku opłacania podstawowej składki członkowskiej zwolnieni są:

- **instruktorzy** ZHP **pełniący funkcję drużynowego**.
- osoby spełniający kryterium członkostwa w jednostkach Nieprzetartego Szlaku.

Podstawą do zwolnienia w/w grup z opłacania podstawowej składki członkowskiej jest **odpowiednie oznaczenie** w systemie ewidencjonowania członków ZHP **“TIPI”** oraz odpowiednich **dokumentów**.

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP **11**

Podstawowa składka członkowska ZHP - zwolnienie z opłacania

DRUŻYNOWI

Zwalnia się z obowiązku opłacania podstawowej składki członkowskiej **instruktorów ZHP pełniących funkcję drużynowego**. Podstawą do zwolnienia jest oznaczenie pełnienia funkcji w systemie ewidencjonowania członków ZHP 'Tipi'. Zwolnienie z obowiązku opłacania składki obowiązuje od kolejnego kwartału następującego po **mianowaniu na tę funkcję** lub, w przypadku osób, które zostały instruktorem ZHP już po mianowaniu na funkcję drużynowego, zwolnienie to obowiązuje od kolejnego kwartału następującego **po złożeniu Zobowiązania Instruktorskiego** (uzyskaniu statusu instruktora ZHP).

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP **12**

Podstawowa składka członkowska ZHP - zwolnienie z opłacania

NIEPRZETARTY SZLAK

Podstawą do zwolnienia z obowiązku opłacenia składki nie jest fakt przynależności do jednostki NS, ale **spełnianie** samych **kryteriów członkostwa w jednostkach NS** zgodnie z dokumentem **“Instrukcja tworzenia i działania gromady, drużyny, kręgu i klubu specjalnościowego”**.

- a) dzieci, młodzież lub dorośli posiadający **orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego**, kształcący się i przebywający w specjalnych, integracyjnych i ogólnodostępnych: przedszkolach, szkołach podstawowych, **MOW, MOS, SOS-W**, specjalnych ośrodkach wychowawczych
- b) dzieci i młodzież z **zakładów wychowawczych i poprawczych, kuratorskich ośrodków pracy** z młodzieżą i ośrodków socjoterapeutycznych
- c) dzieci, młodzież i dorośli zamieszkujący w domach pomocy społecznej

Instrukcja tworzenia i działania gromady, drużyny, kręgu i klubu specjalnościowego
Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP

Podstawowa składka członkowska ZHP - zwolnienie z opłacania

NIEPRZETARTY SZLAK

Podstawą do zwolnienia z obowiązku opłacenia składki nie jest fakt przynależności do jednostki NS, ale **spełnianie** samych **kryteriów członkostwa w jednostkach NS** zgodnie z dokumentem **“Instrukcja tworzenia i działania gromady, drużyny, kręgu i klubu specjalnościowego”**.

- d) uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej skupiających dorosłe osoby niepełnosprawne,
- e) pensjonariusze ośrodków wychowawczych,
- f) osoby, wobec których orzeczono niepełnosprawność lub stopień niepełnosprawności (umiarkowany lub znaczny)

Instrukcja tworzenia i działania gromady, drużyny, kręgu i klubu specjalnościowego
Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP

14

Podstawowa składka członkowska ZHP - zwolnienie z opłacania

**DO ZWOLNIENIA “WYSTARCZY” FAKT SPEŁNIENIA
KRYTERIÓW PRZYNALEŻNOŚCI DO DRUŻYN NS, A NIE JEGO
ŚCISŁA PRZYNALEŻNOŚĆ DO JEDNOSTEK**

Podstawowa składka członkowska ZHP - ulgi

ULGA DLA PJO

Rada Chorągwi - na wniosek zainteresowanej komendy hufca - **może udzielić** na dany rok kalendarzowy **ulgi** w części należnej hufcowi i podstawowej jednostce organizacyjnej. Ulga jest udzielana w jednakowej wysokości **wszystkim członkom ZHP z przydziałem do danego hufca** i wszystkim podległym mu PJO.

Warunkiem udzielenia ulgi jest **wskazanie innych źródeł finansowania** działalności hufca i podległych mu PJO, zastępujących tę część składki, której dotyczy ulga.

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP **16**

Podstawowa składka członkowska ZHP - terminy i sposób opłacania składki

Składka opłacana jest zgodnie z przydziałem służbowym do **20 dnia pierwszego miesiąca danego kwartału:**

→ I kwartał - 20 styczeń

→ III kwartał - 20 lipiec

→ II kwartał - 20 kwiecień

→ IV kwartał - 20 październik

Składkę należy opłacać bezpośrednio na **rachunek bankowy** hufca lub w sytuacjach **nadzwyczajnych gotówkowo** (za odpowiednimi) dowodami księgowymi

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP **17**

Podstawowa składka członkowska ZHP - naliczanie składki

Składka **naliczana** jest przez Komendę Chorągwi **na podstawie stanów osobowych jednostek** (z systemu ewidencjonowania członków ZHP **“TIPI”**) na koniec ostatniego dnia pierwszego miesiąca danego kwartału.

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP **18**

Podstawowa składka członkowska ZHP - naliczanie składki

Składka **naliczana** jest przez Komendę Chorągwi **na podstawie stanów osobowych jednostek** (z systemu ewidencjonowania członków ZHP **“TIPI”**) na koniec ostatniego dnia pierwszego miesiąca danego kwartału.

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP **19**

konsekwencje nieopłacenia PSCZ w terminie - wykładnia prawna - wewnętrzne przepisy ZHP

AKTUALNIE OBOWIĄZUJĄCE

Najważniejsze regulacje dotyczące podstawowej składki członkowskiej ZHP znajdują się w:

- **Statucie ZHP** (§1, §2, §14, **§20, §24, §43**, §45, §74, **§78**)
- Uchwała nr **18/XLII Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP** z dnia **10 marca 2024 r.** w sprawie wykładni ni § 24 pkt 4) oraz § 43 ust. 2 pkt 1 Statutu ZHP (**sprawy sporne związane z ustaniem członkostwa**)
- Uchwała nr **11/XLII Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP** z dnia **19 lipca 2023 r.** w sprawie wykładni § 43 ust. 2 pkt 5 i 6 Statutu ZHP (**wygaśnięcie mandatu we władzach ZHP**)
- Uchwała nr **9/XL Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP** z dnia **16 czerwca 2018 r.** w sprawie wykładni § 24 pkt 4 Statutu ZHP (**skutek nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej**)

Konsekwencje nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej w terminie

Nieopłacenie podstawowej składki członkowskiej wiąże się z **konsekwencjami zależnymi od roli** jaką pełni osoba, która składek nie opłaciła **w przyjętych terminach**

→ **członek** Związku Harcerstwa Polskiego

→ **władza jednostek terytorialnych Związku Harcerstwa Polskiego** - Hufca, Chorągwi, Głównej Kwatery itp

Konsekwencje nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej w terminie - członek ZHP

Następstwem nieopłacenia przez członka ZHP podstawowej składki członkowskiej w obowiązujących terminach jest **utrata członkostwa ZHP**.

Na podstawie § 73 ust. 3 Statutu ZHP Naczelny Sąd Harcerski ZHP uchwała, co następuje:

§ 1.

1. Utrata członkostwa ZHP z powodu nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej w określonym terminie następuje z mocy prawa po upływie terminu określonego na opłacenie podstawowej składki członkowskiej.
2. Opublikowanie w rozkazie wykazu osób, których członkostwo ustało w związku z nieopłaceniem podstawowej składki członkowskiej w określonym terminie, ma jedynie charakter informacyjny.

Uchwała nr 9/XL Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP z dnia 16 czerwca 2018 r. w sprawie wykładni § 24 pkt 4 Statutu ZHP (skutek nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej)

22

Konsekwencje nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej w terminie - członek ZHP

Fakt ustania członkostwa w ZHP z tytułu nieopłacenia składki członkowskiej w określonym terminie, następuje (z mocy postanowienia Statutu ZHP), **w dniu następnym po ostatnim dniu terminu** określonego **na opłacenie** podstawowej składki członkowskiej

Ostateczny termin opłacenia składki	----->>>	Ustanie członkostwa ZHP
20 dzień 1. miesiąca danego kwartału	----->>>	21 dzień 1. miesiąca danego kwartału
20/01/2026; 20/04/2026; 20/07/2026; 20/10/2026	----->>>	21/01/2026; 21/04/2026; 21/07/2026; 21/10/2026

Uchwała nr 18/XLII Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP z dnia 10 marca 2024 r. w sprawie wykładni § 24 pkt 4) oraz § 43 ust.2 pkt 1 Statutu ZHP (sprawy sporne związane z ustaniem członkostwa)

Konsekwencje nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej w terminie - członek ZHP - przywrócenie członkostwa ZHP

Przywrócenie członkostwa, które ustało na skutek nieopłacenia w określonym terminie podstawowej składki członkowskiej następuje na skutek:

a) opłacenie bieżącej składki, **do końca kwartału**, w którym miało miejsce ustanie członkostwa ulega **automatycznemu przywróceniu** z datą opłacenia zaległej składki

Członkostwo **przywraca się z zachowaniem** posiadanych odznak organizacyjnych, stopni i uprawnień

Automatyczne przywrócenie nie powoduje utracenia mandatu posiadanego przez tę osobę ani funkcji pełnionych z tytułu wyboru.

W przypadku **niedotrzymania terminu** w pkt. a) stosuje się sposób przywracania członkostwa wg wytycznych dla **skreślenia z listy członków ZHP**.

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 66/XLII z dnia 23 listopada 2025 r. w sprawie zasad ponownego ubiegania się o członkostwo w ZHP **24**

Konsekwencje nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej w terminie - władze ZHP

Nieopłacenie podstawowej składki członkowskiej przez **członków władz ZHP** (w tym Hufca i Chorągwi) **niesie za sobą większe konsekwencje** niż w przypadku członka czy instruktora ZHP:

Utrata członkostwa ZHP - procedura ma charakter automatyczny i nie wymaga podejmowania dodatkowej uchwały o skreśleniu z listy członków ZHP

Wygaśnięcie mandatu - mandat członka władz ZHP wraz z ustaniem członkostwa wygasa. **Traci on prawo do pełnienia funkcji decyzyjnych we władzach** na szczeblu w którym działa (np. komendzie hufca, chorągwi, komisji rewizyjnej, sądzie harcerskim, Głównej Kwaterze ZHP)

Brak możliwości pełnienia funkcji instruktorskich - cofnięty zostaje status instruktora ZHP.

Uniemożliwione jest pełnienie ról instruktorskich. Dotychczasowe stopnie instruktorskie tracą moc - **instruktor musi udać się na weryfikację stopnia instruktorskiego** do odpowiedniej Komisji Stopni Instruktorskich

BIBLIOGRAFIA

AKTY PRAWNE POWSZECHNE

Ustawa z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach
(Dz. U. 1989 nr 20 poz.104)

WEWNĘTRZNE PRZEPISY ZHP

Statut ZHP

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 40/XLII z dnia 15 czerwca 2024 r. w sprawie podstawowej składki członkowskiej ZHP

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 57/XLII z dnia 26 października 2025 r. w sprawie określania wysokości podstawowej składki członkowskiej na rok 2026

Instrukcja tworzenia i działania gromady, drużyny, kręgu i klubu specjalnościowego

Uchwała Rady Naczelnej ZHP nr 66/XLII z dnia 23 listopada 2025 r. w sprawie zasad ponownego ubiegania się o członkostwo w ZHP

Uchwała nr 18/XLII Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP z dnia 10 marca 2024 r. w sprawie wykładni § 24 pkt 4) oraz § 43 ust.2 pkt 1 Statutu ZHP (sprawy sporne związane z ustaniem członkostwa)

Uchwała nr 9/XL Naczelnego Sądu Harcerskiego ZHP z dnia 16 czerwca 2018 r. w sprawie wykładni § 24 pkt 4 Statutu ZHP (skutek nieopłacenia podstawowej składki członkowskiej)

POZOSTAŁE

A. Zawadzka *“Poradnik drużynowego. Ile kosztuje ZHP i dlaczego tak drogo? Poradnik na temat pracy ze składką członkowską w Związku Harcerstwa Polskiego*